



UPPSALA  
UNIVERSITET

TEKNAT 2021/301

# Riktlinjer för utbildning på forskarnivå

---

Teknisk-naturvetenskapliga fakulteten

Fastställd av fakultetsnämnden 2022-04-26, reviderade 2023-06-13  
och 2025-04-22.

## Innehållsförteckning

1.	Mål och förutsättningar för utbildning på forskarnivå _____	3
2.	Ansvar för utbildning på forskarnivå _____	4
3.	Antagning till utbildning på forskarnivå _____	5
4.	Allmän studieplan _____	7
5.	Individuell studieplan _____	8
6.	Studiefinansiering _____	9
6.a	Annan studiefinansiering _____	11
6.b	Studiefinansiering av doktorander genom stipendier _____	12
6.c	Utbildningssamarbete som leder till gemensam examen _____	15
6.d	Informationskrav vid annan finansiering _____	15
7.	Förlängning av studiefinansiering _____	15
8.	Handledning _____	16
9.	Publicering av avhandling _____	18
10.	Examination och tillgodoräknande _____	19
11.	Disputation och licentiatseminarium _____	20
12.	Indragning av resurser för doktorand i utbildning på forskarnivå _____	22
13.	Avregistrering av doktorand _____	23
14.	Ansökan om examen _____	23
	Bilaga 1. Checklista för avtal om stipendiefinansiering _____	25

## Uppsala universitet

Rektor vid Uppsala universitet har fastställt riktlinjer för utbildning på forskarnivå (UFV 2022/728). Riktlinjerna utgör universitetets preciseringar av högskoleförordningen (1993:100) och grundar sig också på *Antagningsordning och föreskrifter för betyg inom utbildning på forskarnivå vid Uppsala universitet (UFV 2022/729)* [I samband med hänvisningar förkortas i detta dokument högskoleförordningen (1993:100) (HF) och Antagningsordning och föreskrifter för betyg inom utbildning på forskarnivå vid Uppsala universitet AFUU.] Riktlinjerna beskriver de villkor som gäller vid planering och genomförande av utbildning på forskarnivå vid Uppsala universitet. Riktlinjerna gäller från och med 2025-03-18. Riktlinjerna gäller även för den som påbörjat forskarutbildning tidigare än 2023-03-18, undantaget om de skulle medföra försämrade villkor för forskarstuderande.

## Teknisk-naturvetenskapliga fakulteten

Teknisk-naturvetenskapliga fakultetens riktlinjer för utbildning på forskarnivå samlar och ersätter tidigare styrdokument och beslut samt specificerar regelverket på fakultetsnivå.

Fakultetens riktlinjer gäller från och med 2025-07-01.

Fakultetens tidigare versioner av riktlinjer gällde under perioden 2022-07-01 till och med 2025-06-30. Riktlinjerna gäller även för den som påbörjat forskarutbildning tidigare än 2022-07-01, undantaget om de skulle medföra försämrade villkor för forskarstuderande.

## 1. Mål och förutsättningar för utbildning på forskarnivå

### Uppsala universitet

Utbildning på forskarnivå är den högsta nivån inom det offentliga utbildningsväsendet. Vid Uppsala universitet kan två examina med olika längd avläggas på forskarnivå: doktorsexamen och licentiatexamen. För doktorsexamen ska utbildningen planeras så att nettostudietiden inte överstiger 48 månader och för licentiatexamen 24 månader.

Utbildning på forskarnivå vid Uppsala universitet utgår från mål på nationell och lokal nivå. Målen för utbildning på forskarnivå anges i examensordningen (högskoleförordningens bilaga 2). Utbildningen på forskarnivå ska vara upplagd så att examensordningens samtliga mål tydligt examineras. Det gäller såväl kunskap och förståelse som färdighet och förmåga samt värderingsförmåga och förhållningssätt.

I Mål och strategier för Uppsala universitet (UFV 2018:641) anges att:

Utbildningen på forskarnivå ska ha volym och bredd, och samtliga doktorander ska ingå i eller ha tillgång till en stimulerande forskarutbildningsmiljö.

Målen för utbildning på forskarnivå preciseras vidare i forskarutbildningsämnets allmänna studieplan.

## Teknisk-naturvetenskapliga fakulteten

Fakulteten ska inom givna resurs- och tidsramar utbilda kvalificerade doktorer med goda förutsättningar att hävda sig i nationella och internationella akademiska sammanhang samt inom annan offentlig verksamhet och i näringslivet.

Vid planering och genomförande av utbildningen på forskarnivå bör institutionerna bl.a. tillgodose att:

- doktoranderna ges möjlighet att skaffa sig pedagogiska färdigheter, exempelvis genom att delta som lärare i undervisning på grundnivå och/eller avancerad nivå,
- doktorander ges möjlighet att inträda i det internationella forskarsamhället t.ex. genom deltagande i internationella konferenser, kurser eller genom forskningsvistelser vid universitet eller institut utanför Sverige,
- det universitetsgemensamma önskemålet om lika villkor och breddad rekrytering beaktas vid utlysning, antagning och genomförande av utbildning på forskarnivå,
- doktorander med annat förstaspråk än svenska erbjuds grundläggande utbildning i svenska språket.

## 2. Ansvar för utbildning på forskarnivå

### Uppsala universitet

Ansvar för utbildning på forskarnivå vilar i enlighet med 2 kap. 2–3 §§ HF ytterst på konsistoriet och rektor.

I enlighet med Uppsala universitets arbetsordning har ansvaret delegerats till områdesnämnd/fakultetsnämnd inom respektive vetenskapsområde.

Av arbetsordningen följer att områdesnämnd/fakultetsnämnd har det övergripande ansvaret och avgör hur forskarutbildningen organiseras inom respektive område eller fakultet. Det löpande ansvaret utövas av den institution där doktoranden är registrerad. Utbildningen ska bedrivas med hög kvalitet och effektivitet. Rättigheter och skyldigheter för alla berörda ska beaktas.

Områdesnämnds/fakultetsnämnds rätt till vidaredelegation av sina beslutsbefogenheter regleras i universitetets arbetsordning.

De ömsesidiga rättigheter och skyldigheter som föreligger mellan institution och doktorand anges i den individuella studieplanen.

Anvisningar om innehållet i allmän studieplan finns i avsnitt 4 nedan. Kompletterande regler om den individuella studieplanen återfinns i avsnitt 5.

### Teknisk-naturvetenskapliga fakulteten

Forskarutbildningsnämnden (FUN) ansvarar för övergripande kvalitetsarbete rörande forskarutbildningen vid fakulteten för teknik och naturvetenskap.

Utbildningen på forskarnivå bedrivs inom institutionernas verksamhet och under prefektens ansvar.

Fakultetsnämnden beslutar om inrättande och avveckling av, samt antagningsstopp inom, forskarutbildningsämnen/inriktningar. Sektionsdekan anhåller om inrättande och avveckling av, samt antagningsstopp, inom ett forskarutbildningsämne/inriktning till fakultetsnämnden. Till anhållan om inrättande av forskarutbildningsämne/inriktning ska ansökan och förslag på allmän studieplan biläggas. Berörd prefekt tillstyrker anhållan inklusive dess bilagor. Berörd prefekt tillstyrker även anhållan om avveckling av, samt antagningsstopp inom, ett forskarutbildningsämne/inriktning. FUN bereder dessa ärenden.

För varje ämne och inriktning utser fakultetsnämnden en forskarutbildningsansvarig professor (FUAP) med övergripande ansvar för innehåll och kvalitet i respektive ämne/inriktning. I ansvaret ingår, att tillse att språkqualiteten i avhandlingar är god, samt att verka för att god forskningsledning följs. Ansvar och uppgifter för de forskarutbildningsansvariga professorerna beskrivs i fakultetens arbetsordning. Del av forskarutbildningsansvarig professors uppdrag kan delegeras via skriftlig delegation till annan professor i ämnet. Delegation beslutas av fakultetsnämnden (delegerat till arbetsutskottet). Behovet av delegation ska motiveras. Ansvarsområden som får delegeras till en sådan så kallad biträdande forskarutbildningsansvarig professor är begränsade (se Arbetsordning TEKNAT 2019/177). Förteckning över fakultetens forskarutbildningsansvariga professorer återfinns på fakultetens webbsidor.

För varje doktorand ska fakultetsnämnden (delegerat till prefekt) utse minst två handledare. Se vidare under avsnitt 8.

### 3. Antagning till utbildning på forskarnivå

#### Uppsala universitet

Regler om antagning till utbildning på forskarnivå finns i 7 kap. 34–41 §§ HF. Konsistoriet har fastställt föreskrifter för ansökan, behörighet, urval och antagning i AFUU (UFV 2022/729).

Det finns möjlighet att anta doktorander till senare del av utbildning på forskarnivå och därmed en kortare nettostudietid än 24 månader för licentiatexamen och 48 månader för doktorsexamen.

#### Teknisk-naturvetenskapliga fakulteten

Doktorand antas till utbildning på forskarnivå i ett forskarutbildningsämne/inriktning. Huvudhandledare i samråd med forskarutbildningsansvarig professor (eller biträdande sådan) ansvarar för utarbetande av antagningsunderlag inför antagning.

Antagning av doktorander med heltidsanställning som doktorand vid Uppsala universitet är delegerat till prefekt vid behörighetsbedömning baserad enbart på akademiska meriter (7 kap 39 § punkt 1 och 2 HF, se AFUU 2 §). Antagning av doktorander med behörighetsbedömning baserad på kunskaper förvärvade på annat sätt (7 kap 39 § punkt 3 HF, se AFUU §2) är inte delegerat utan beslutas av fakultetens arbetsutskott. Antagning ska ske i konkurrens efter öppen annonsering av doktorandplats, med undantag av de fall som anges i 7 kap. 37 § HF. Utlysningen ska vara tillgänglig lokalt och på universitetets webbplats minst tre veckor före ansökningstidens utgång och bör ges lämplig nationell och internationell spridning (1 § AFUU). Även antagning till senare del av utbildning på forskarnivå med anställning som doktorand kan vara delegerat till prefekt i vissa fall, se avsnitt Antagning till senare del. För ämnesbyte inom universitet se avsnitt Byte av forskarutbildningsämne.

Forskarutbildningsnämnden beslutar om antagning av doktorand:

- med mål att avsluta med licentiatexamen. Antagning mot licentiatexamen används framförallt för kapacitetsuppbyggnad vid utländska universitet (till exempel SIDA-finansierad doktorand) eller meritering inom industri (industridoktorand). Vid fakulteten utlyses endast utbildningsplatser mot doktorsexamen. Antagning av forskarstuderande mot licentiatexamen med anställning vid Uppsala universitet är endast möjligt i de fall kandidaten själv önskar detta.
- med deltidsanställning. Det är möjligt att anställa doktorander på deltid, om doktorand begär det, dock lägst 50 % av heltid.

- vars behörighet delvis eller i sin helhet baseras på 7 kap 39§ punkt 3 HF, och sökande åberopar kunskaper förvärvade på annat sätt (utanför akademien) (2 § AFUU).

Forskarutbildningsnämnden beslutar också om antagning av doktorand med annan finansiering än heltidsanställning som doktorand vid Uppsala universitet, såsom doktorand:

- med stipendiefinansiering där avtal finns på plats eller där fakultetsnämnden beslutat att avtal inte behövs och med stipendiefinansiering inom EU-projekt eller annat projekt av ”motsvarande karaktär” som faller inom ramen för undantag för stipendiefinansiering enligt 5 kap. 4a § HF (exempelvis Marie Skłodowska Curie-stipendier och CERN-doktorander).
- med SIDA-finansiering via International Science Programme.
- med anställning vid andra lärosäten, myndigheter eller näringsliv. Fastställt avtal, som tecknas av institutionen (prefekt) ska finnas på plats innan antagning.
- med annan anställning vid lärosätet som planerar att genomföra forskarutbildning inom ramen för sin ordinarie anställning, med en planerad aktivitet av minst 50 %.

Fakultetsnämndens arbetsutskott, efter beredning av forskarutbildningsnämnden, beslutar om:

- antagning med stipendiefinansiering där avtal ska ingås med stipendieorganisationen
- antagning till gemensam utbildning på forskarnivå, dvs en utbildning som planeras och genomförs av två eller flera lärosäten i nära samarbete. Doktoranden antas och registreras vid samtliga lärosäten som ska utfärda examen. Gemensam utbildning kan leda till en dubbel examen (double degree, en examen utfärdas från var och ett av de ingående lärosätena efter att utbildningen genomförts utifrån kraven från respektive lärosätes (allmänna) studieplan) eller en gemensam examen (joint degree, en examen utfärdas från ett av de ingående lärosätena efter att utbildningen genomförts utefter en gemensamt definierad (allmän) studieplan). Fakulteten ingår endast avtal om joint degree i de fall det finns väletablerade samarbeten med doktorandvolym motsvarande ett forskarutbildningsämne/inriktning vid fakulteten.

Följande tre krav ska vara uppfyllda för denna typ av antagning:

-Utkast till avtal som beretts och godkänts\* av kansliet ska finnas på plats innan utlysning till gemensam forskarutbildning.

-Avtal som undertecknats av alla parter ska finnas på plats innan antagning till utbildning vid Uppsala universitet. För Uppsala universitet signeras avtalet av vicerektor.

-Den planerade studietiden vid Uppsala universitet ska vara minst 12 månader.

I avtalet ska det framgå vilken form av examensbevis som ska utfärdas efter genomförd och godkänd utbildning. Om utbildningen ska leda till ett gemensamt examensbevis ska det i avtalet även framgå vilket lärosäte som administrerar utfärdandet. För vidare anvisningar se UFV 2018/681.

\*Godkännande innebär att parterna kan gå vidare med utkastet på avtalet som grund för att gemensamt lysa ut doktorandplats. Beslut om att ingå avtalet fattas av vicerektor innan antagning.

## Antagning till senare del

Bedömning av tillgodoräknande och beslut om antagning till senare del av utbildning på forskarnivå är delegerat till institution (prefekt) om den avsedda studietiden är längre än två år för doktorsexamen och ett år för licentiatexamen, samt om kandidaten varit antagen vid svenskt lärosäte eller avser tillgodoräkna utbildning vid lärosäte i Danmark, Finland, Island eller Norge eller hos den

som är part i [Europarådets konvention av den 11 april 1997 om erkännande av bevis avseende högre utbildning i Europaregionen](#).

Forskarutbildningsnämnden beslutar om tillgodoräknande och antagning till senare del av forskarutbildning (efter beredning av institutionen) om

- den avsedda studietiden är kortare än två år för doktorsexamen och ett år för licentiatexamen,
- eller om kandidaten avser tillgodoräkna utbildning vid lärosäte utanför Sverige, Danmark, Finland, Island eller Norge eller utanför part i [Europarådets konvention av den 11 april 1997 om erkännande av bevis avseende högre utbildning i Europaregionen](#),
- eller avser tillgodoräkna erfarenheter från yrkesverksamhet.

Studieintyg för avklarad del av utbildningen och dokumentation av bedömning av tillgodoräknande ska bifogas ansökan om antagning till forskarutbildningen. Forskarutbildningsansvarig professor ska intyga att den tillgodoräknade delen är relevant för det forskarutbildningsämne/inriktning till vilket kandidaten ska antas. Omfattning av tillgodoräknad tid och avklarad del av utbildningen ska framgå i den individuella studieplanen.

## Byte av forskarutbildningsämne

Fakultetsnämnden har delegerat till prefekt att, efter ansökan från doktorand, besluta om byte av forskarutbildningsämne/inriktning inom Uppsala universitet för doktorander med heltidsanställning som doktorand.

## 4. Allmän studieplan

### Uppsala universitet

Regler om allmän studieplan finns i högskoleförordningen:

6 kap. 26 § HF: För varje ämne som utbildning på forskarnivå anordnas i ska det finnas en allmän studieplan.

6 kap. 27 § HF: I en allmän studieplan ska följande anges: det huvudsakliga innehållet i utbildningen, krav på särskild behörighet och övriga föreskrifter som behövs.

Områdesnämnd/fakultetsnämnd beslutar vilka ämnen som utbildning på forskarnivå ska anordnas i. För varje sådant ämne ska det finnas en allmän studieplan som anger det huvudsakliga innehållet i utbildningen, krav på särskild behörighet och de övriga föreskrifter som behövs.

Områdesnämnd/fakultetsnämnd eller motsvarande organ med ansvar för utbildning på forskarnivå ska fastställa de allmänna studieplanerna. Av planen ska bland annat framgå vilka bedömningsgrunder som ska tillämpas vid prövningen av förmågan att tillgodogöra sig utbildningen, förhållandet mellan avhandlingsdel och kursdel, möjligheten att avlägga licentiatexamen samt vad som krävs för respektive examen.

Den allmänna studieplanen ska även finnas tillgänglig på engelska om detta inte är uppenbart obehövligt.

### Teknisk-naturvetenskapliga fakulteten

Varje forskarutbildningsämne och eventuellt tillhörande inriktning vid fakulteten har en allmän studieplan som består av fakultetsgemensamma delar och ämnesspecifika delar. I de ämnesspecifika delarna specificeras kurskrav och kursdelens omfattning. Kursdelen inom utbildningen på forskarnivå till doktorsexamen ska omfatta 40 – 120 högskolepoäng. Kursdelen inom utbildningen till licentiatexamen ska omfatta 20 – 60 högskolepoäng. Kurs i forskningsetik, med omfattning om minst 2 högskolepoäng och innehåll motsvarande de kurser som tillhandahålls vid fakulteten, ska ingå för licentiat- och doktorsexamen. I de fall en doktorand vill tillgodoräkna en annan kurs än de som tillhandahålls vid fakulteten, skickas anhållan om tillgodoräkning till forskarutbildningsnämnden som beslutar om tillgodoräkning av obligatorisk kurs i forskningsetik.

## 5. Individuell studieplan

### Uppsala universitet

Högskoleförordningen anger följande angående den individuella studieplanen:

6 kap. 29 § HF: För varje doktorand ska det upprättas en individuell studieplan. Planen ska innehålla högskolans och doktorandens åtaganden och en tidsplan för doktorandens utbildning. Planen ska beslutas efter samråd med doktoranden och hans eller hennes handledare.

Den individuella studieplanen ska regelbundet följas upp och efter samråd med doktoranden och hans eller hennes handledare ändras av högskolan i den utsträckning som behövs. Utbildningstiden får förlängas bara om det finns särskilda skäl för det. Sådana skäl kan vara ledighet på grund av sjukdom, ledighet för tjänstgöring inom totalförsvaret eller för förtroendeuppdrag inom fackliga organisationer och studentorganisationer eller föräldraledighet.

De ömsesidiga rättigheter och skyldigheter som föreligger mellan institution och doktorand avseende utbildning anges i den individuella studieplanen. Andra skyldigheter och rättigheter, tex gällande anställningen, regleras på annat sätt. Vid Uppsala universitet ska den individuella studieplanen minst innehålla uppgift om

- a. avsedd examen (doktor, licentiat eller båda). För antagning till utbildning som avslutas med licentiatexamen krävs en särskild motivering,
- b. tidsplan för doktorandens utbildning. Planen bör innehålla en översiktlig plan för varje år och en beräknad tid för disputation. I planen ska planerade kurser anges. Utformningen är av särskild vikt så att planen väl beskriver det förväntade avhandlingsarbetet inklusive tidsatta och uppföljningsbara mål/delmål,
- c. finansieringsplan för hela nettostudietiden. När annan finansiering än anställning som doktorand finansierar utbildningen ska de särskilda överväganden som gjordes vid antagningen bifogas den individuella studieplanen liksom, i förekommande fall, avtal med finansiär,
- d. planerad undervisning och annan institutionstjänstgöring,
- e. handledningens organisation, där såväl omfattning som former bör anges samt vilka åtaganden de olika parterna har för att säkra en fungerande handledning,
- f. om det finns andra särskilda villkor som gäller för studierna ska dessa anges.

Studieplanen ska godkännas av prefekt eller annan ansvarig efter samråd med handledare och doktorand. Den individuella studieplanen är ett aktivt dokument där både avvikelser och uppnådda etappmål fortlöpande dokumenteras. I studieplanen anges om målen inte nås samt orsaken till detta och en åtgärdsplan. Prefekt eller motsvarande ansvarar för att studieplanen ska följas upp minst en gång varje år och vid behov revideras enligt de rutiner som fastställts av områdesnämnd/fakultetsnämnd eller motsvarande organ med ansvar för utbildning på

forskarnivå. Om särskilda svårigheter kan förutses bör en tätare uppföljning samt alternativa tillvägagångssätt övervägas.

Doktorander som undervisar bör läsa högskolepedagogisk utbildning. Den kan antingen vara ett poängsatt moment i den individuella studieplanen eller ske inom ramen för doktorandens institutionstjänstgöring.

## Teknisk-naturvetenskapliga fakulteten

Den individuella studieplanen är ett viktigt redskap för planering och uppföljning men utgör också en skriftlig överenskommelse om ömsesidiga förväntningar mellan doktorand och handledare, samt parternas respektive åtaganden. Den fastställda studieplansmallen bör användas. Den individuella studieplanen ska innehålla planering och uppföljning av studierna utifrån examensmålen i högskoleförordningen.

Forskarutbildningsansvarig professor eller biträdande forskarutbildningsansvarig professor fastställer individuell studieplan. En första individuell studieplan ska fastställas senast tre månader efter att doktoranden påbörjat sin utbildning.

De individuella studieplanerna ska revideras minst årligen i samverkan mellan doktorand och huvudhandledare. Forskarutbildningsansvarig professor eller dess biträdande tillser att den årliga revideringen sker. Revideringen ska föregås av ett möte där doktorandens progression i förhållande till examensmålen och tidigare plan följs upp, samt fortsatt utbildning planeras. Om betydande avvikelser från tidigare plan identifieras, ska detta utredas, motiveras och dokumenteras. Studieplanen ska då fastställas av prefekten. Institutionen ska tillse att doktorander erbjuds minst ett karriärsamtal, som guidar doktoranden inom både akademiska och icke-akademiska karriärvägar, inom den totala utbildningstiden. Samtalet dokumenteras i ISPn.

Vid identifierade svårigheter att följa den individuella studieplanen, ska tätare revidering av individuell studieplan ske i syfte att hitta en lösning. Prefekt fastställer då studieplanen.

Det är önskvärt att revideringen sker i samtal där även någon annan än handledare (tredje part) deltar, såsom forskarutbildningsansvarig professor, institutionens studierektor för utbildning på forskarnivå, och/eller doktorandkollega.

Alla individuella studieplaner ska diarieföras och finnas tillgängliga på institutionen. Institutionerna ska redovisa den årliga revisionen av individuella studieplanen till fakulteten.

Högskolepedagogisk utbildning om 5 veckor motsvarar vid fakulteten 7,5 hp, och kan ingå i forskarutbildningen.

Doktorander som inte har svenska som förstaspråk bör erbjudas grundläggande utbildning i svenska språket. Utbildningen kan vara ett poänggivande kursmoment i forskarutbildningen eller ske inom ramen för doktorandens institutionstjänstgöring.

## 6. Studiefinansiering

### Uppsala universitet

Studiefinansiering regleras dels i högskoleförordningen, dels i 4 § AFUU. I högskoleförordningen anges att:

5 kap. 3 § HF: Bara den som antas eller redan har antagits till en utbildning på forskarnivå vid en högskola får anställas som doktorand.

5 kap. 3 a § HF: En anställning som doktorand skall avse arbete på heltid. Om en doktorand begär det, får anställningen avse arbete på deltid, dock lägst 50 procent av heltid.

7 kap. 36 § HF: Till utbildning på forskarnivå får högskolan anta sökande som anställs som doktorand. Högskolan får även anta en sökande som har någon annan form av studiefinansiering om högskolan bedömer att

1. finansieringen kan säkras under hela utbildningen, och
2. den sökande kan ägna så stor del av sin tid åt utbildningen att den kan slutföras inom fyra år när det gäller licentiatexamen eller konstnärlig licentiatexamen och åtta år när det gäller doktorsexamen eller konstnärlig doktorsexamen.

För sökande vars studiefinansiering består av stipendium anses finansieringen enligt första stycket 1 säkrad om nivån på stipendiet är likvärdig med den lönenivå för doktorander som följer av svenska kollektivavtal eller praxis inom yrket efter avdrag för preliminär skatt enligt den skattetablell som motsvarar den genomsnittliga skattesatsen för kommuner och regioner och som årligen publiceras av Statistiska centralbyrån. Om sökanden ska vistas omväxlande i Sverige och i annat land, gäller kravet på nivån på stipendiet endast tiden då sökanden avser att vistas i Sverige.

Områdesnämnd/fakultetsnämnd som tilldelats det övergripande ansvaret för utbildning på forskarnivå inom ett område har ett övergripande ansvar för doktoranden under hela utbildningstiden med avseende på att finansiering, handledning och andra resurser garanteras under hela nettostudietiden. Delegation av detta ansvar till annat organ måste vara uttrycklig och får inte ske till lägre nivå än institutionsnivå.

I normalfallet ska en doktorand anställas vid Uppsala universitet. Lönenivån ska minst följa lönestegen för doktorander vid Uppsala universitet.

## Teknisk-naturvetenskapliga fakulteten

Alla doktorander ska ha en adekvat försörjning under hela studietiden (nettostudietiden, d.v.s. högst 48 månader för doktorsexamen, eller 24 månader för licentiatexamen), vilket garanteras av den institution som har antagit doktoranden.

Lönesättningen för anställning som doktorand är fastställd centralt genom lokala kollektivförhandlingar, i form av den s.k. lönestegen, som anger lönen år 1, år 2 och år 3 samt efter uppnådda 50 % resp. 80 % av fordringarna. I normalfallet uppnår en doktorand 50 % respektive 80 % efter två års heltidsstudier (administrativt 400 aktivitetsprocent) respektive ca. 38 månaders studietid (640 aktivitetsprocent). Om det finns prestationsbaserade krav för hur doktoranden uppnår 50 respektive 80 % ska detta tydliggöras i den individuella studieplanen. Om doktoranden inte anses uppfylla kraven för 50 % respektive 80 % inom rimlig tid, ska detta gemensamt (doktorand och handledare) utredas och dokumenteras. Vid längre förseningar och förändringar ska studieplanen justeras i samråd med studierektor för forskarutbildningen och prefekt.

Om särskilda skäl finns kan en institution tillämpa lönetillägg till den fastställda lönestegen.

Den som är anställd som doktorand ska främst ägna sig åt sin egen utbildning. En anställd doktorand får dock i begränsad omfattning arbeta med annan utbildning, forskning och administration i det som benämns institutionstjänstgöring. Sådant arbete får, innan doktorsexamen har avlagts, inte omfatta mer än 20 procent av full arbetstid (5 kap. 2 § HF).

Doktorander med SIDA-finansiering (via International Science Programme), samt doktorander med Marie Skłodowska Curie-stipendier hanteras i särskild ordning. Se avsnitt 6b.

## 6.a Annan studiefinansiering

### Uppsala universitet

Detta avsnitt berör annan finansiering i allmänhet som till exempel stipendiefinansierad doktorand, industridoktorand, regionanställd doktorand och doktorand med anställning vid annat lärosäte. Avsnitt 6 b berör ytterligare preciseringar avseende studiefinansiering genom stipendier. Antagning av doktorander med annan finansiering förutsätter noggrann prövning av att studiefinansieringen kan tryggas för hela nettostudietiden. Rätten att besluta om antagning av doktorand med annan finansiering än anställning som doktorand vid Uppsala universitet får inte delegeras lägre än organ gemensamt för en fakultet eller ett vetenskapsområde med ansvar för utbildning på forskarnivå. Skyldigheten att tillhandahålla finansiering för doktoranden och skyldigheten att hålla andra resurser för utbildningens fullbordan tillgängliga under utbildningstiden ska regleras i avtal eller annan för finansären bindande handling mellan finansären och den institution där doktoranden ska vara registrerad. I avtalet bör även garantier ges för att utbildningen skyddas från finansärens eventuella omprioriteringar samt att tid för att genomföra en utbildning på forskarnivå kan avsättas i den dagliga verksamheten. Beslut om avtal med länder som bedriver säkerhetshotande verksamhet (fotnot 1 här; Enligt Säpos årsbok) kan vara särskilt känsliga. Regler om vem som får besluta om dessa finns i *Delegationsordning för Uppsala universitet*.

#### *Lönenivå för doktorander med annan finansiering*

För doktorander verksamma vid Uppsala universitet ska lönenivån minst följa lönestegen för doktorander. Områdesnämnd/fakultetsnämnd, eller vid delegation institutionen, ansvarar för att vid behov komplettera lönen till den angivna nivån.

För doktorander som är verksamma vid annat svenskt lärosäte eller utländskt lärosäte/företag ska finansieringsnivån följa nivån för den aktuella platsen. Finansieringsnivån ska framgå vid antagning. HR-avdelningen svarar för anvisningar i de delar som rör det praktiska handhavandet av kompletterande finansiering.

För att avgöra om finansieringen är tillräcklig för det kommande året då finansieringen anges i annan valuta än svenska kronor, ska den valutakurs som gällde den 1 januari användas. Bedömningen ska göras en gång om året och hänsyn tas till eventuell beskattning av de utfallande beloppen.

#### *Utebliven försörjning under utbildningstiden*

Skulle försörjningen för en doktorand med annan finansiering falla bort under utbildningstiden ansvarar områdesnämnd/fakultetsnämnd, eller vid delegation institutionen, för att försörjningen tryggas för den återstående nettostudietiden.

#### *Anställning av doktorand med annan finansiering*

Om en doktorand som antagits med annan finansiering övergår till anställning som doktorand ska avräkning av studietid ske så att nettostudietiden för respektive examen vidhålls. Anställningen ska endast under de omständigheter som anges i 5 kap. 7§ HF utgå under längre tid än fyra år för licentiatexamen och åtta år för doktorsexamen (se avsnitt 7).

## Teknisk-naturvetenskapliga fakulteten

Doktorander kan antas med annan form av försörjning, dock måste institutionen alltid garantera försörjning under hela studietiden. Institutionen ansvarar för eventuell tilläggsfinansiering.

### 6.b Studiefinansiering av doktorander genom stipendier

#### Uppsala universitet

Studiefinansiering av doktorander genom stipendier regleras i högskoleförordningen enligt följande:

5 kap. 4 § HF: En doktorand vars studiefinansiering består av stipendium ska efter ansökan anställas som doktorand senast när det enligt den individuella studieplanen återstår en utbildningstid som motsvarar tre års utbildning på forskarnivå på heltid som avses leda till doktorsexamen eller konstnärlig doktorsexamen. Detta gäller dock inte om rektorn har beslutat att dra in doktorandens resurser enligt 6 kap. 30 §.

4 a § HF En doktorand vars studiefinansiering består av stipendium behöver inte anställas enligt 4 § om stipendiet lämnas inom ramen för

1. ett bistånds- och kapacitetsuppbyggnadsprogram där stipendier utgör vedertagen finansieringsform med skäliga stipendievillkor och den antagande högskolan har insyn i dessa villkor och hur stipendiet betalas ut, eller

2. ett av Europeiska unionen finansierat program eller andra samarbeten, där stipendier med skäliga stipendievillkor utgör en vedertagen finansieringsform och där krav på finansiering genom anställning blir ett hinder för den antagande högskolans medverkan.

Berörd områdesnämnd/fakultetsnämnd ska säkerställa att doktorander som finansieras med stöd av 5 kap. 4 § informeras om att de, efter ansökan till prefekt, har rätt till anställning som doktorand när tre nettostudieår återstår av utbildningen. Det finns ingen tidsbegränsning för när en sådan ansökan kan inlämnas.

Samtliga stipendiefinansierade doktorander ska informeras om skillnaderna i villkor jämfört med en doktorandanställning, till exempel gällande tillgång till socialförsäkringsförmåner.

Uppsala universitet definierar bistånds- och kapacitetsuppbyggnadsprogram som de processer genom vilka individer, organisationer, och samhället i sin helhet lyfter fram, stärker, anpassar och upprätthåller kapacitet över tid (fotnot 2 här; Baserad på OECD/DAC, The challenge of Capacity Development, 2006). Ett bistånds- och kapacitetsuppbyggnadsprogram ska syfta till kapacitetsuppbyggnad i ett land som vid tiden för doktorandens antagning ingår i kategorin "least developed countries" i DAC/OECD-listan (fotnot 3 här; OECD-DAC listar de länder som är berättigade till bistånd (Official Development Assistance, ODA). I undantagsfall kan andra länder komma ifråga, om landet efter en utredning bedöms sakna forskarutbildningskapacitet eller har begränsad sådan.

Vid Uppsala universitet är finansiering genom stipendier enligt 4 a § 1 tillåten om 1) stipendieorganisationen har sin hemvist i något av dessa länder eller 2) om stipendieorganisationen har som uttalat syfte att verka för kapacitetsuppbyggnad inom något av dessa länder.

Vilka program och andra samarbeten finansierade av Europeiska unionen som faller inom ramen för undantaget enligt 4 a § 2 avgörs av respektive områdesnämnd/fakultetsnämnd eller

motsvarande organ med ansvar för utbildning på forskarnivå, och ska dokumenteras och kommuniceras på ett tydligt sätt.

### **Krav på avtal med stipendiegivaren**

Antagning av doktorander som finansieras genom stipendier enligt 5 kap. 4 § ska föregås av avtal mellan Uppsala universitet och stipendiegivaren, i vilket skäligena stipendievillkor garanteras. För detta måste universitetet ges insyn i villkoren för stipendierna samt förutsättningarna för dess utbetalning (se bilaga).

Beslut om avtal med stipendieorganisation får inte delegeras lägre än till områdesnämnd/fakultetsnämnd eller motsvarande organ med ansvar för utbildning på forskarnivå. Avtal med stipendieorganisationer som kan stödja finansiering vid mer än ett vetenskapsområde ska vara universitetsövergripande.

Avtalen ska dokumenteras enligt fastställda rutiner så att de blir lätt tillgängliga för uppföljningar.

En områdesnämnd/fakultetsnämnd kan i undantagsfall, vid synnerliga skäl, besluta om att frångå kravet på avtal med en stipendiegivare när det uppenbart är onödigt då det berör fonder som Uppsala universitet själv förvaltar eller väletablerade nationella stipendiegivare där universitetet sedan många år väl känner till att villkoren är skäligena. Det är inte möjligt att frångå kravet på avtal vid finansiering av doktorander via stipendier med stöd av HF 5 kap, 4a §, p. 1–2.

## **Teknisk-naturvetenskapliga fakulteten**

Fakulteten förespråkar att studiefinansiering med stipendier inom utbildning på forskarnivå sker inom långsiktiga och etablerade samarbeten. En viktig förutsättning för ett bra samarbete med en stipendiegivare/ organisation är möjlighet till dialog kring ömsesidiga krav och förväntningar på samarbetet och på de doktorander som erhåller finansiering från stipendiegivaren.

Förutsättningar för stipendiefinansiering inom utbildning på forskarnivå vid fakulteten specificeras nedan.

- a) Vid stipendiefinansiering (enligt modell 1 är stipendiefinansiering följt av 3 år anställning som doktorand) för utbildning på forskarnivå ska stipendiet användas under första året av studierna (enligt 5 kap. 4 § HF). Vid fakulteten ska sådan finansiering användas restriktivt. Finansieringsmodellen är endast tillåten om doktorandplatsen utlysts i öppen konkurrens enligt 5 kap. 5 § HF. Stipendiet får inte utgöra en förutsättning för doktorandplatsen. Urval bland sökande ska göras endast med hänsyn till deras förmåga att tillgodogöra sig utbildningen enligt 7 kap. 41 § HF. Stipendievillkoren ska uppfylla samma krav som gäller för stipendier som omfattas av undantagskriterier enligt 5 kap. 4 a § HF.

Antagning av doktorand som finansieras med stipendium enligt ovan kräver avtal. Beredning av antagningsärenden sker i fakultetens forskarutbildningsnämnd för beslut i fakultetsnämndens arbetsutskott. Avtal med stipendiegivaren ska finnas tillhands innan beredning sker.

Vid fakulteten anses Lawski falla under villkoren för en väletablerad nationell stipendiegivare där universitetet sedan många år väl känner till att villkoren är skäligena. Doktorander med finansiering från denna stiftelse kan därför antas utan avtal och utan föregående utlysning av doktorandplatsen då stiftelsen har en utlysningsprocess där stipendierna söks i konkurrens samt en fullgod urvalsprocess.

- b) Finansiering med stipendier efter att tre års heltidsstudier återstår är endast tillåtet om stipendiet omfattas av undantagskriterier enligt 5 kap. 4 a § HF och UUs riktlinjer. Vid fakulteten accepteras sådan finansiering med stipendium i kapacitetsuppbyggande syfte endast efter prövning av fakultetsnämnden. I normalfallet ska större samarbeten som främjar kapacitetsuppbyggnad vid ett universitet prioriteras.

Antagning av doktorand som finansieras med stipendium enligt ovan kräver avtal. Beredning av antagningsärenden sker i fakultetens forskarutbildningsnämnd för beslut i fakultetsnämndens arbetsutskott. Avtal med stipendiegivaren ska finnas tillhands innan beredning sker.

Enligt AFUU §1 kan antagning av doktorander inom bistånds- och kapacitetsuppbyggnadsprogram undantas från kravet på öppen utlysning med hänvisning till HF 7 kap, 37 §, punkt 3 förutsatt att stipendieorganisationen gör ett urval som redovisas.

- c) Vid fakulteten faller Marie Skłodowska Curie -stipendier inom ramen för undantaget avseende program och andra samarbeten finansierade av Europeiska unionen undantaget enligt 5 kap. 4 a § punkt 2 HF.

Vid fakulteten anses också CERN-finansierade doktorander falla inom ramen för undantaget för stipendiefinansierade doktorander enligt 5 kap. 4 a § punkt 2 HF. Avtal för stipendiefinansierade doktorander verksamma vid CERN utgörs av det universitetsövergripande avtalet till vilket ett intyg från CERN om aktuell finansiering för respektive doktorand biläggs vid antagning.

Doktorander som är SIDA-finansierade (via International Science Programme, ISP) ges uppehållsbidrag i kombination med anställning vid hemuniversitetet och undantas från stipendiehanteringen.

Privata stipendier, tex resestipendier, nationsstipendier, som doktorand erhåller räknas inte som finansiering av forskarutbildning.

### **Krav på avtal med stipendiegivaren**

Ett avtal ska beroende på samarbetets ämnesbredd skrivas på universitetsnivå, fakultetsnivå eller institutionsnivå. Ett avtal ska innan det undertecknas granskas av fakultetskansliet och av juridiska avdelningen. Bilaga 1 specificerar vad som generellt ska beaktas i avtalsskrivandet.

Den instans som ingår avtal med en stipendiegivare ska sträva efter att ha så stort inflytande som möjligt över rekryteringsprocessen om denna hanteras av stipendiegivaren, att villkoren för stipendiet blir så bra som möjligt vad gäller t.ex. stipendiets belopp, att det möjliggörs för doktoranden att undervisa på grundnivå och avancerad nivå och att det ställs rimliga krav på Uppsala universitet och på de doktorander som finansieras med stipendiet.

Stipendiebeloppets storlek ska framgå av avtalet med stipendieorganisationen (bilaga 1). Vid fakulteten ska stipendiebeloppet täcka större delen av finansieringen för en doktorands utbildning på forskarnivå. I normalfallet ska stipendiet motsvara minst 80 % av ingångslönen (efter skatt) för en doktorand. Finansieringsplanen för hela forskarutbildningsperioden ska specificeras vid antagning. Finansieringsnivån ska följa lönestegen för doktorander. Om stipendiebeloppet inte motsvarar nettoinkomst i nivå med lönestegen för doktorander ska tilläggsfinansiering tillämpas.

I avtalet specificeras fakultetens åtaganden för forskarutbildningen. Grundläggande försäkringsskydd för stipendiefinansierad doktorand erhålls genom universitetets

samlingsförsäkringar hos Kammarkollegiet. Doktoranden ska erbjudas en god arbetsmiljö och goda förutsättningar att genomföra forskarutbildning i enlighet med allmän- och individuell studieplan. Stipendiefinansierade doktorander ska, i likhet med doktorander med annan finansiering, ha rätt till ledighet motsvarande semester, företagshälsovård och tid för friskvård. Om sökanden ska vara verksam omväxlande i Sverige och i annat land, gäller ovanstående under de perioder som doktoranden är verksam vid Uppsala universitet.

I avtalet ska specificeras kring eventuella återvändarkrav. Återvändarkrav till sitt hemland för stipendiefinansierad doktorand är vid fakulteten endast skäligt om syftet är kapacitetsuppbyggande för landet dit stipendiaten ska återvända. Krav på återvändande avseende utländska doktorander får inte vara förbundet med begäran om återbetalning.

I avtalet ska specificeras kring eventuell återbetalningsskyldighet. En doktorand kan vid fakulteten bli återbetalningsskyldig av stipendiet till stipendieorganisationen endast för perioder då doktoranden varit inaktiv i sin utbildning. Det innebär att doktorand ej kan bli återbetalningsskyldig för perioder som denne varit aktiv i forskarutbildningen. Doktorand som ej uppnår kraven för examen eller väljer att avsluta sina studier i förtid har ändå varit aktiv och ska ej vara återbetalningsskyldig. Under period om sjukskrivningar och föräldraledighet får stipendiefinansierad doktorand istället ersättning från Kammarkollegiet. Avtalet ska tydliggöra att sådan period inte räknas som återbetalningsskyldig period.

## 6.c Utbildningssamarbete som leder till gemensam examen

### Uppsala universitet

Enligt 6 kap. 11 a § HF ska utbildningssamarbete som leder till en gemensam examen grundas på en skriftlig överenskommelse, vilken ska reglera ansvarsfördelningen. Enligt *Rutin vid inrättande av gemensam utbildning på forskarnivå* (UFV 2018/681) ska det i avtalet framgå vilka försörjningsformer som tillämpas. Lönenivån ska minst följa lönestegen för doktorander för utbildningsperioder som doktoranden är verksam vid Uppsala universitet. I övrigt följer villkoren för försörjning de riktlinjer som gäller för annan finansiering.

### Teknisk-naturvetenskapliga fakulteten

För upprättande av avtal, se avsnitt 3.

## 6.d Informationskrav vid annan finansiering

### Uppsala universitet

HR-avdelningen ansvarar för frågor som rör försäkringar, uppehållstillstånd och i förekommande fall arbetstillstånd. För annan finansiering ska Uppsala universitet tillgängliggöra information till presumtiva doktorander om skillnaderna i villkor jämfört med en doktorandanställning.

## 7. Förlängning av studiefinansiering

### Uppsala universitet

I högskoleförordningen anges att den sammanlagda anställningstiden som doktorand endast får vara längre än vad som motsvarar utbildning på forskarnivå på heltid under fyra år om det finns särskilda skäl:

5 kap. 7 § HF: Sådana skäl kan vara ledighet på grund av sjukdom, ledighet för tjänstgöring inom totalförsvaret eller för förtroendeuppdrag inom fackliga organisationer och studentorganisationer eller föräldraledighet.

I de fall särskilda skäl i högskoleförordningens mening föreligger kan förlängning av anställning som doktorand medges. Andra typer av ledigheter än de som regleras i högskoleförordningen ska endast i undantagsfall tillåtas. Vid längre planerade ledigheter, exempelvis föräldraledighet, ska doktorandens möjlighet att upprätthålla aktivitet i avhandlingsprojektet underlättas.

Riktlinjer för förlängning av anställnings- och studietid för doktorander med förtroendeuppdrag har fastställts i särskilt beslut 2022-02-01 (UFV 2021/2081). Dessa gäller oavsett finansieringsform.

## Teknisk-naturvetenskapliga fakulteten

Regler för förlängning av nettostudietiden vid fakulteten specificeras nedan.

Förlängning av nettostudietid med anledning av förtroendeuppdrag, vilka beslutas av fakultetsnämnden, medges endast fram till disputationen. Vilka förtroendeuppdrag för doktorander inom teknisk-naturvetenskapliga fakulteten som berättigar till förlängning av studietiden framgår av separat beslut (TEKNAT 2021/201).

Förlängning för föräldraledighet ska ske med utgångspunkt från antal föräldralediga dagar. Fakultetsnämnden kan besluta om en upp till tre månaders förlängning (per barn) av nettostudietiden, utöver föräldraledigheten, som kompensation för den tid det tar att starta forskningsverksamhet efter minst fyra månader sammanhängande föräldraledighet på heltid. Förlängningen, som finansieras av institutionen, medges endast fram till disputationen.

Ansökan om förlängning för föräldraledighet respektive förtroendeuppdrag ska lämnas till fakultetsnämnden inom ordinarie studietid, men tidigast 6 månader innan ordinarie studietid förbrukats. Anställningen förlängs då med motsvarande tid.

Förlängning av nettostudietiden av andra skäl än ovanstående, dvs skäl som ligger utanför doktorandens kontroll, hanteras av institutionen och kan exempelvis ske med anledning av problem som kan uppstå i samband med flytt av avdelning eller institution.

## 8.Handledning

### Uppsala universitet

I högskoleförordningen anges att:

6 kap. 28 § HF: För varje doktorand ska det utses minst två handledare. En av dem skall utses till huvudhandledare. Doktoranden har rätt till handledning under utbildningen så länge inte rektor med stöd av 30 § beslutar något annat.

En doktorand som begär det ska få byta handledare.

Minst en av handledarna ska vara docentkompetent och minst en av handledarna ska vara anställd vid eller adjungerad till Uppsala universitet.

I samband med att handledare utses ska frågan om jäv beaktas. I den individuella studieplanen ska handledningens omfattning, former och disposition i tiden kontinuerligt uppdateras i samråd mellan handledare och doktorand.

Huvudhandledaren har huvudansvaret för utbildningen, inklusive avhandlingsarbetet.

Huvudhandledare ska senast under sitt första år som handledare genomgå handledarutbildning och detsamma rekommenderas för biträdande handledare. Former för och omfattning av sådan utbildning beslutas av berörd områdes-/fakultetsnämnd eller motsvarande organ med ansvar för utbildning på forskarnivå.

Doktoranden ska genom handledning och andra utbildningsinslag rörande forskningsetik, särskilt med avseende på god forskningssed och etikprövning, utveckla sin förmåga att ta ansvar för att god forskningssed följs i forskningen. Forskning ska utföras med erforderliga etiska tillstånd i enlighet med lag (2003:460) om etikprövning av forskning som avser människor. I uppdraget som handledare ingår forsknings-huvudmannens övergripande ansvar för att forskningen utförs i enlighet med god forskningssed enligt § 5 lag (2019:504) om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning.

Områdesnämnd/fakultetsnämnd ansvarar för att utbildning om god forskningssed enligt ovan ingår i forskarutbildningen. I samband med den årliga kvalitetsdialogen följer rektor i särskild ordning upp hur utbildning om god forskningssed säkerställs i utbildning på forskarnivå.

## Teknisk-naturvetenskapliga fakulteten

Fakultetsnämnden (delegerat till prefekt) utser för varje doktorand minst två handledare, varav en huvudhandledare och minst en biträdande handledare, med ansvar för doktorandens utbildning enligt den individuella studieplanen. En förste biträdande handledare ska utses. Minst en av handledarna ska vara anställd vid eller adjungerad till Uppsala universitet eller Institutet för rymdfysik. Huvudhandledaren har huvudansvar för alla delar av doktorandens utbildning. Uppdelning av ansvarsområden mellan huvudhandledaren och biträdande handledare, samt deras roller i utbildningen, ska klargöras i den individuella studieplanen. Uppföljning av doktorandens utbildning sker bl.a. genom revidering av de individuella studieplanerna (i samråd med doktorand och forskarutbildningsansvarig professor).

Huvudhandledaren ska, i samråd med övriga handledare och berörd forskarutbildningsansvarig professor, bedöma när avhandlingsarbetet fortskridit så långt att tid för disputation respektive licentiatseminarium kan fastställas. Huvudhandledaren kan till forskarutbildningsansvarig professor föreslå fakultetsopponent och betygsnämnd respektive granskare av licentiat-avhandlingen.

Institutionen ansvarar för att handledare inom utbildning på forskarnivå ges utrymme för att utföra sitt handledningsuppdrag inom sin ordinarie tjänstgöring. I ämnen där förändringar kan förutses, t.ex. genom förestående pensionsavgångar, får doktorander antas endast om fortsatt handledning är säkerställd. Institutionen ansvarar även för att möjliggöra kompetensutveckling för handledarna.

Huvudhandledare ska ha genomgått kursen Handledning av doktorander vid Uppsala universitet (3 veckors heltidsarbete) alternativt motsvarande handledarutbildning vid annat lärosäte i kombination med fakultetens kompletterande handledarutbildning (en heldag). Biträdande handledare rekommenderas att senast under sitt första år som handledare genomgå handledarutbildning (3 veckor).

## 9. Publicering av avhandling

### Uppsala universitet

Doktorsavhandlingar bör publiceras öppet tillgängligt i universitetets publiceringsplattform. För att möjliggöra en tillfredsställande granskning av avhandlingen ska publicering ske minst tre veckor före disputation och då ska även 5 tryckta exemplar överlämnas till universitetsbiblioteket. För sammanläggningsavhandlingar bör ramberättelsen publiceras öppet digitalt. Även delarbeten ska publiceras öppet digitalt när så är möjligt.

Perioden 15 juni till och med 15 augusti får inte räknas in i tillgänglighetstiden. Förkortad tillgänglighetstid för doktorsavhandling får medges av dekanus eller organ ovanför institutionsnivå endast om det finns synnerliga skäl.

För licentiatuppsats gäller motsvarande tillgänglighetstid inför licentiatseminarium som för doktorsavhandling. För licentiatuppsatser där antagning skett med licentiatexamen som slutmål ska dessa publiceras öppet tillgängligt i universitetets publiceringsplattform.

Publicering av avhandling liksom tryckning och distribution av densamma ska ske på sådant sätt att nettostudietiden kan upprätthållas. Den fördröjning av publicering som kan bli aktuell i frågor om patent får inte leda till att det blir omöjligt att upprätthålla normal nettostudietid.

### Teknisk-naturvetenskapliga fakulteten

Doktorsavhandlingen kan utformas antingen som en monografi, d.v.s. ett enhetligt, sammanhängande vetenskapligt verk, eller som en sammanläggningsavhandling, d.v.s. en sammanläggning av vetenskapliga delarbeten med en sammanfattning av dessa. Avhandlingsarbetet ska motsvara minst 120 högskolepoäng (6 kap. 4-5 §§ HF, samt HF Bilaga 2, Examensordning). Avhandlingar inom fakulteten ska innehålla en populärvetenskaplig svensk sammanfattning om minst två sidor.

Doktorsavhandlingen ska antingen uppfylla krav som kan ställas för publicering i en internationell vetenskaplig tidskrift med oberoende kvalitetsgranskning, eller utgöra en sammanfattning av vetenskapliga delarbeten med motsvarande kvalitetskrav. Om doktoranden har författat ett delarbete tillsammans med en annan person får det beaktas endast i den mån som den enskilda insatsen kan urskiljas. Detta bör ske genom en beskrivning av doktorandens bidrag i de delarbeten som en sammanläggningsavhandling baserar sig på.

Om delar av doktorsavhandlingen tidigare publicerats av doktoranden i licentiatavhandling ska detta tydliggöras.

Den obligatoriska upplagan av tryckt doktorsavhandling är 10 exemplar.

Institutionen ansvarar för kostnader i samband med publicering av avhandling som till exempel tryckkostnad.

Licentiatavhandlingen ska motsvara minst 60 högskolepoäng. Samma kvalitetskrav för ingående delarbeten gäller som för doktorsavhandlingen.

För licentiatavhandling, där slutmålet med utbildningen är licentiatexamen, ska publicering ske öppet tillgängligt i universitetets publiceringsplattform senast tre veckor innan licentiatseminarium. För licentiatavhandling, där licentiatseminarium är ett delmål i utbildningen mot doktorsexamen behöver avhandlingen inte publiceras i publiceringsplattformen, däremot ska en elektronisk slutversion i form av en pdf-fil eller motsvarande finnas tillgänglig och distribueras senast tre veckor

innan licentiatseminarium till examiner och extern granskare. En licentiatavhandling ska i båda fallen finnas tillgänglig i fysisk form senast vid tillfället för seminariet i minst fyra exemplar varav ett exemplar ska finnas tillgängligt på institutionens kansli (eller motsvarande), ett exemplar till externa granskaren, ett exemplar till huvudhandledaren och ett exemplar till forskarutbildningsansvarig professor

## 10. Examination och tillgodoräknande

### Uppsala universitet

Föreskrifter om betyg på prov och disputation återfinns i *AFUU 5 §*.

Examination sker enligt det sätt som framgår av högskoleförordningen.

Områdesnämnd/fakultetsnämnd eller motsvarande organ med ansvar för utbildning på forskarnivå ska vid behov utfärda kompletterande bestämmelser om examination. Övriga bestämmelser ska framgå av den för forskarutbildningsämnet gällande allmänna studieplanen.

Vid disputation där avhandlingen eller doktorandens förmåga att försvara den underkänts kan ny disputation ske under förutsättning att avhandlingen eller doktorandens förmåga att försvara den substantiellt har förbättrats.

Tillgodoräknande av kurser kan vara aktuellt vid antagningstillfället, men kan även bli det senare under utbildningen. Möjligheten att tillgodoräkna kurser får inte utgöra en fördel vid meritvärdering i anslutning till antagning. En ansökan om tillgodoräknande görs på doktorandens initiativ. Bedömning av tillgodoräkandets omfattning ska ske kurs för kurs. Att schablonmässigt tillgodoräkna flera kurser exempelvis i form av andra året på program på avancerad nivå, ett så kallat blocktillgodoräknande, är inte tillåtet. För att säkerställa progressionen i utbildningen ska också en bedömning göras av antalet poäng som får tillgodoräknas i relation till kursens ursprungliga omfattning. Ett tillgodoräknande får inte kopplas till krav på förkortad utbildningstid. Kravet på säkerställd finansiering under hela nettostudietiden kvarstår ograverat. Beslut om tillgodoräknande fattas i den ordning som områdesnämnd/fakultetsnämnd beslutar.

Vid antagning till senare del görs ett tillgodoräknande av tidigare utbildning.

### Teknisk-naturvetenskapliga fakulteten

Fordringar för doktors- och licentiatexamen anges i allmän studieplan för varje forskarutbildningsämne/inriktning.

Prov som ingår i utbildning på forskarnivå ska bedömas med något av betygen godkänd eller underkänd (AFUU §5).

Prefekt utser examiner för kurs på forskarnivå. Examiner ska vara lärare vid Uppsala universitet. Examinators uppgift är endast att bestämma betyg på prov. Huvudhandledaren, i samråd med forskarutbildningsansvarig professor och övriga handledare, avgör vilka kurser och med vilken omfattning (antal poäng) doktoranden får räkna in i sin utbildning på forskarnivå, vilket ska dokumenteras i den individuella studieplanen. Beslut om tillgodoräknande av kurser från grundnivå och avancerad nivå (som genomförs under studietiden inom utbildning på forskarnivå) är delegerat till huvudhandledaren i samråd med forskarutbildningsansvarig professor och övriga handledare.

Om tidigare utbildning eller verksamhet (som har genomförts före antagning till utbildning på forskarnivå) ska godtas för tillgodoräknande ska detta prövas (6 kap. 8 § HF). Vid fakulteten är forskarutbildningsansvarig professor ansvarig för prövningen.

För en gemensam utbildning med gemensam examen ("joint degree") på forskarnivå som utvecklas och tillhandahålls av två (eller flera) lärosäten tillsammans gäller att moment i utbildningen som en doktorand har gått igenom med godkänt resultat vid ett annat lärosäte ska tillgodoräknas doktoranden för utbildning vid högskolan utan särskild prövning.

För en gemensam utbildning med dubbel examen ("double degree") examinerar lärosätena moment i utbildningen, och beslutar om tillgodoräknande, var och en för sig. (UFV 2018/681)

Betygsnämnden beslutar om betyg för en doktorsavhandling och ska utses särskilt för varje enskild avhandling. (Se vidare avsnitt 11.)

Betyg på licentiatavhandlingen bestäms av forskarutbildningsansvarig professor, eller annan professor som denne delegerar uppgiften till, i samråd med huvudhandledaren och externa granskaren. Den som är huvud- eller biträdande handledare för doktoranden får inte vara examinator. (Se vidare avsnitt 11.)

## 11. Disputation och licentiatseminarium

### Uppsala universitet

Regler för doktorsdisputationen finns i högskoleförordningen 6 kap. 33–35 §§ och kompletteras av AFUU 5 §.

Rektor har beslutat att delegera rätten att besluta om tid och plats för disputation till ordförande i områdesnämnd/fakultetsnämnd eller motsvarande organ med ansvar för utbildning på forskarnivå. Tillkännagivandet av detta beslut ska ske minst tre veckor före disputation. Disputation och licentiatseminarium får äga rum under terminstid samt under sommaruppehållet med undantag för perioden 15 juni t.o.m. 15 augusti.

Områdesnämnd/fakultetsnämnd eller motsvarande organ med ansvar för utbildning på forskarnivå beslutar om vem som utser betygsnämnd, opponenter samt ordförande för en disputation.

### Teknisk-naturvetenskapliga fakulteten

Huvudhandledaren ska, i samråd med övriga handledare och berörd forskarutbildningsansvarig professor, bedöma när avhandlingsarbetet fortskridit så långt att tid för disputation resp. licentiatseminarium kan fastställas.

#### Disputation

Att besluta om tid och plats samt att utse ordförande, betygsnämnd och opponenter för disputation, är delegerat till sektionsdekan. I normalfallet ska disputation genomföras med opponenter, betygsnämndsledamöter ordförande, och respondent närvarande i fysisk lokal vid Uppsala universitet. Sektionsdekan fattar beslut om eventuellt digitalt deltagande för opponenter och betygsnämndsledamöter, i samband med att opponenter och betygsnämndsledamöter utses. Vid digitalt

deltagande ansvarar ordförande för att i god tid testa tekniken så att ljud och bild är av god kvalitet inför och under disputationen vid digitalt deltagande. Alla beslut som är delegerade till sektionsdekan kan ändras av sektionsdekan.

Flera disputationer får inte äga rum samtidigt inom samma sektion. Disputation får inte äga rum under tid för akademisk högtid.

Beslut om betyg för en avhandling fattas av en betygsnämnd som ska utses särskilt för varje enskild avhandling. Betygsnämnden är beslutsfär då alla ledamöterna är närvarande (AFUU §5).

Forskarutbildningsansvarig professor (eller på delegation, dess biträdande) ska, i samråd med huvudhandledaren, föreslå ordförande, opponent samt betygsnämnd till sektionsdekan. Ordförande för disputationen ska vara en disputerad lärare vid Uppsala universitet. Ordförande får inte både vara handledare/biträdande handledare och forskarutbildningsansvarig professor till doktoranden. Opponent ska i normalfallet vara professor eller ha professorskompetens. Lärare inom Uppsala universitet får inte anlitas som opponent. Ledamöterna i betygsnämnden ska vara minst docentkompetenta, eller motsvarande, om inte särskilda skäl föreligger. Ledamot kan hämtas utanför akademien, när forskningserfarenhet hos sådan ledamot bedöms motsvara den forskningskompetens som krävs för docentur. Jäv får inte föreligga mellan doktorand/handledare (huvudhandledare eller biträdande handledare) och opponent eller ledamot i betygsnämnd. Sampublicering under de senaste fem åren indikerar risk för jäv.

För att betygsnämnden ska vara giltig ska dess sammansättning vid beslut om betyg för en avhandling bestå av

- minst en ledamot verksam vid ett annat lärosäte/organisation
- i normalfallet en majoritet av ledamöter verksamma utanför fakulteten
- i normalfallet vardera juridiskt kön.

Betygsnämnden ska bestå av tre eller fem ledamöter. I de fall betygsnämnden består av tre ledamöter ska minst en reserv utses.

Utsedd reserv får inte delta i betygsnämndens sammanträde utom då den ordinarie ledamoten är frånvarande. Handledare och opponent har möjlighet att vara närvarande vid inledningen av sammanträdet med betygsnämnden. Endast betygsnämndens ledamöter har rätt att närvara vid slutlig överläggning och beslut. Det ankommer på ordföranden för disputationen att ge instruktioner till betygsnämndens ledamöter.

En doktorsavhandling ska bedömas med något av betygen godkänt eller underkänd. Som nämndens beslut ska den mening gälla som de flesta enar sig om. Om en ledamot i betygsnämnden har reserverat sig mot majoritetens beslut ska detta redovisas i protokollet eller annan beslutshandling, dock inte i examensbeviset. Nämnden ska avgöra om beslutet ska motiveras. En sådan motivering ska biläggas protokollet, dock inte i examensbeviset (AFUU §5). Betygsnämndens beslut ska redovisas i ett betygsprotokoll enligt blankett på fakultetens webbplats.

Institutionen ansvarar för kostnader i samband med disputation, såsom arvode till opponent och reseersättning för opponent och ledamot i betygsnämnden.

Samma krav och riktlinjer ska gälla även vid disputation på annan ort. Sektionsdekan ska före disputation vid annan ort inkomma med anhållan till fakultetsnämnden.

## Licentiatseminarium

Licentiatseminarium ska i normalfallet äga rum med doktorand, extern granskare och examinator i fysisk lokal vid Uppsala universitet. Eventuellt digitalt deltagande av extern granskare beslutas av fakultetsnämnden efter anhållan av forskarutbildningsansvarig professor.

Licentiatavhandlingen ska presenteras vid ett seminarium och en särskilt vidtalad extern granskare svarar för en opposition. Beslut om att utse granskare av licentiatavhandling fattas av forskarutbildningsansvarig professor i samråd med huvudhandledaren. Granskaren är i normalfallet en disputerad forskare och ska vara verksam utanför doktorandens forskningsprogram.

Forskarutbildningsansvarig professor, eller annan professor som denne delegerar uppgiften till, bestämmer betyg på licentiatavhandling efter samråd med huvudhandledare och den externa granskaren. Den som är huvud- eller biträdande handledare för doktoranden får inte vara examinator. Jäv får inte föreligga mellan doktorand/handledare (huvudhandledare eller biträdande handledare) och extern granskare. Sampublicering under senaste fem åren indikerar risk för jäv.

Examinators beslut ska redovisas i ett betygsprotokoll enligt blankett på fakultetens webbplats.

## 12. Indragning av resurser för doktorand i utbildning på forskarnivå

### Uppsala universitet

Indragning av resurser för en doktorand regleras i högskoleförordningen.

6 kap. 30 § HF: Om en doktorand i väsentlig utsträckning åsidosätter sina åtaganden enligt den individuella studieplanen, ska rektor besluta att doktoranden inte längre ska ha rätt till handledning och andra resurser för utbildningen. Innan ett sådant beslut fattas ska doktoranden och hans eller hennes handledare ges möjlighet att yttra sig. Prövningen ska göras på grundval av deras redogörelser och annan utredning som är tillgänglig. Vid bedömningen ska det vägas in om högskolan har fullgjort sina egna åtaganden enligt den individuella studieplanen. Beslutet ska vara skriftligt och motiverat. Resurserna får inte dras in för tid då doktoranden är anställd som doktorand eller får utbildningsbidrag för doktorander.

Om en doktorand i väsentlig utsträckning åsidosätter sina åtaganden enligt den individuella studieplanen ska rätten till handledning och andra resurser för utbildningen på forskarnivå dras in.

Indragning av resurser kräver noggrann prövning och ska ske inom ramen för en transparent beslutsprocess vars form beslutas av ansvarig områdesnämnd/fakultetsnämnd.

Skälen för och emot att dra in resurser ska tydligt framgå och ärendet måste behandlas med respekt och vederbörlig hänsyn till doktorandens integritet.

I det fall en sådan prövning visar att doktoranden i väsentlig utsträckning åsidosatt sina åtaganden enligt studieplanen ska områdes/fakultetsnämnd eller motsvarande organ med ansvar för utbildning på forskarnivå vidta åtgärder och i förekommande fall anhålla om att rektor drar in resurserna.

Beslut om indragning av resurser fattas av rektor efter beredning av ärendet i områdesnämnd/fakultetsnämnd eller motsvarande organ med övergripande ansvar för utbildning på forskarnivå.

6 kap. 31 § HF: Om resurserna för utbildningen har dragits in enligt 30 §, kan doktoranden efter ansökan hos rektor få tillbaka sin rätt till handledning och andra resurser. Doktoranden måste då,

genom att visa upp ett tillkommande studieresultat av beaktansvärd kvalitet och omfattning eller på något annat sätt, göra sannolikt att han eller hon kan fullgöra sina återstående åtaganden enligt den individuella studieplanen.

I det fall en doktorand har ansökt hos rektor om att få tillbaka sin rätt till handledning och andra resurser bereds ärendet av prefekt/motsvarande som överlämnar ansökan till områdesnämnd/fakultetsnämnd eller motsvarande organ med ansvar för utbildning på forskarnivå tillsammans med eget yttrande inför beslut av rektor.

Det förhållandet att en doktorand har fråntagits rätten till resurser är inte detsamma som en avregistrering. Doktoranden kan studera vidare men då helt på egen hand och kan alltjämt lägga fram en avhandling för disputation.

Beslut om att dra in resurser för en doktorand enligt 6 kap. 30 § och beslut att en doktorand inte skall få tillbaka resurserna enligt 6 kap. 31 § får enligt 12 kap. 2 §, punkt 6, HF överklagas till Överklagandenämnden för högskolan.

## Teknisk-naturvetenskapliga fakulteten

Om bedömningen är att doktoranden trots åtgärder från institutionens sida fortsätter att i väsentlig utsträckning åsidosätta sina åtaganden enligt den individuella studieplanen ska prefekten upprätta en anhållan om indragning av resurser. Fakultetsnämnden ska för beredning av ärendet utse en arbetsgrupp bestående av lärarrepresentanter, doktorandrepresentant och kanslistöd. Arbetsgruppens uppdrag är att ta fram underlag för beslut i fakultetsnämnden (arbetsutskottet) i enlighet med 6 kap. 30 § HF. Fakultetsnämnden ska därefter utifrån underlaget besluta att antingen avslå eller bifalla anhållan om indragning av resurser. Vid bifall anhåller fakultetsnämnden hos rektor om att indragning av handledning och andra resurser för doktorand.

## 13. Avregistrering av doktorand

### Uppsala universitet

Avregistrering av en doktorand görs på dennes egen begäran och avser den situation då doktorandens utbildning på forskarnivå avbryts. Områdesnämnd/fakultetsnämnd ansvarar för att en doktorand som önskar avbryta sina studier är medveten om att vederbörande måste göra en ny ansökan om antagning för att kunna återuppta sina forskarstudier.

## Teknisk-naturvetenskapliga fakulteten

Avbrott anmäls av doktoranden på avsedd blankett.

## 14. Ansökan om examen

### Uppsala universitet

Efter avslutad utbildning på forskarnivå erhåller doktoranden examen efter ansökan hos studentavdelningen.

## Teknisk-naturvetenskapliga fakulteten

I examensbeviset anges såväl ämne som inriktning. Examensbenämning (teknologie respektive filosofie licentiat- och doktorexamen) ska avgöras av innehållet i utbildningen på forskarnivå och inte av doktorandens examen från behörighetsgivande utbildning. Fastställda examensbenämningar anges i den allmänna studieplanen. Examensbenämning fastställs i samband med utseende av betygsnämnd och opponent. I det fall en doktorand önskar en examensbenämning annan än den för forskarutbildningsämnet fastställda, krävs dispens av fakultetsnämnden (arbetsutskottet).

## Bilaga 1. Checklista för avtal om stipendiefinansiering

### Uppsala universitet

I avtalet ska följande punkter beaktas:

- Stipendiets tidsomfattning och totala belopp.
- Eventuella krav på total bruttotid för studierna.
- Hur stipendiet utbetalas, exempelvis på vilket sätt och med vilken frekvens, särskilt för att undvika beskattning av stipendiet.
- Andra förmåner som kan medfölja stipendiet, exempelvis ersättning för resor eller andra kostnader och försäkringar.
- Åtaganden/förpliktelser för doktoranden som exempelvis återrapportering eller återvändarkrav.
- Omständigheter som kan medföra återbetalningsskyldighet av hela eller delar av stipendiet. Krav på återvändande avseende utländska doktorander får inte vara förbundet med begäran om återbetalning. Det får heller inte finnas krav på återbetalning vid misslyckande att nå examensmålen.
- Att universitetet inte ansvarar för doktorandernas förpliktelser i form av exempelvis återrapportering- och återvändandekrav eller återbetalningsskyldighet av stipendiet.
- Att universitetet inte är förpliktat att anta doktorander vid beviljande av stipendiet.
- Att den blivande doktoranden måste uppfylla allmän och särskild behörighet för att antas.
- Att doktoranden efter att ha antagits ska följa allmän och individuell studieplan.
- Förpliktelser som åvilar universitetet, exempelvis i form av rapporteringskrav om doktorandens framsteg.
- Om stipendiegivaren tillåter förlängd bruttostudietid på grund av undervisning eller annan institutionstjänstgöring (vilket kan förutsätta att universitetet finansierar kostnaden detta medför).
- Om avtalet är av generell karaktär och gäller över längre period kan kompletterande uppgifter om stipendiebeloppet anges i annan av stipendiegivaren bindande handling. Det bör framgå att universitetet vid behov tilläggsfinansierar doktoranden för att den totala nettoinkomsten ska vara i nivå med lönestegen.
- Om doktoranden under längre eller kortare period har rätt att behålla stipendiet efter frånvaro, exempelvis på grund av sjukdom, tjänstledighet, föräldraledighet eller prolongation.
- Avtalet ska säkerställa att frånvaro på grund av sjukdom, föräldraledighet eller andra faktorer, undantaget att doktoranden väsentligt åsidosätter sina åtaganden enligt den individuella studieplanen, inte ska föranleda krav på återbetalning för genomförd studietid.
- Avtalet bör inkludera en beskrivning av antagningsprocessen.